

FV regio DILBEEK vzw

NIEUWSBRIEF

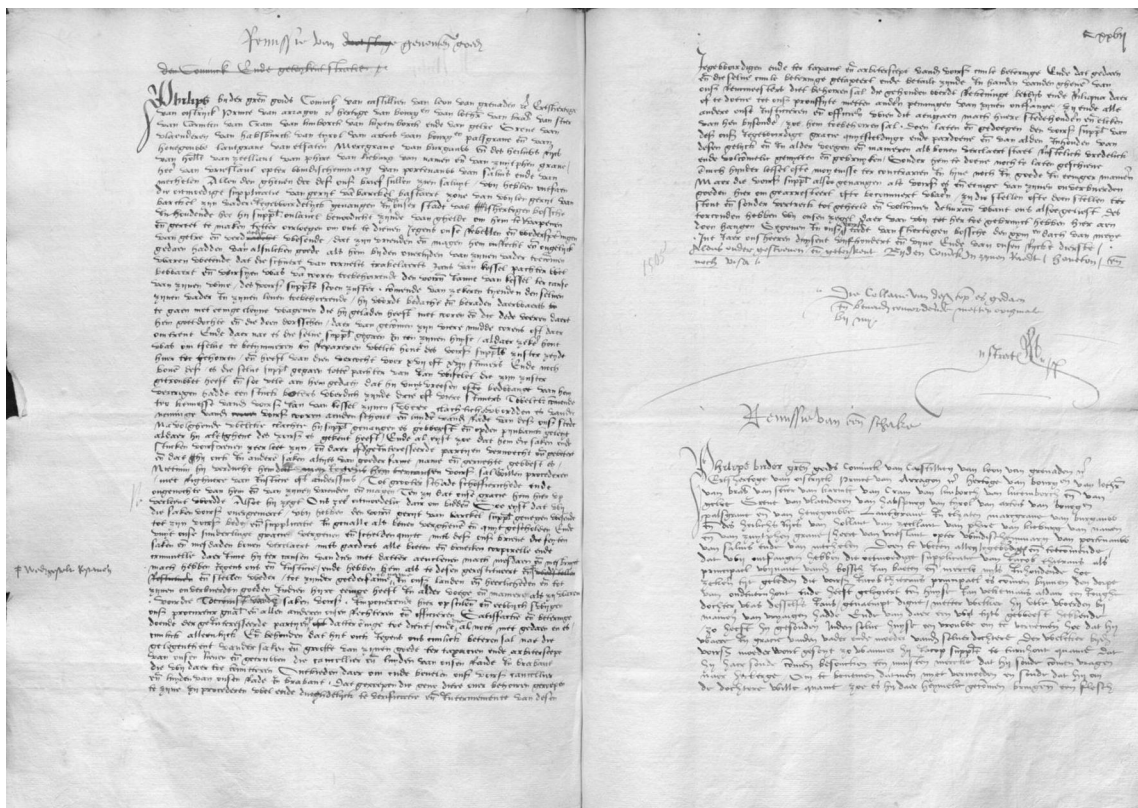
Jaargang 21

nummer 10

oktober 2026

Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw is een regionale afdeling van Familiekunde Vlaanderen vzw. Ons werkgebied omvat volgende fusiegemeenten: Affligem, Asse, Beersel, Bever, Dilbeek, Drogenbos, Gooik, Galmaarden, Grimbergen, Halle, Herne, Kapelle-op-den-Bos, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Londerzeel, Machelen, Meise, Merchtem, Pepingen, Opwijk, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Ternat, Vilvoorde, Wemmel en de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Advies, opleiding, overleg, uitwisseling van ervaring, ontmoeting en samenwerking op het vlak van familiekunde en verwante wetenschappen staan daarbij centraal.

Gratiebrief voor vier Brabanders, voor schaking, juli 1505 (Algemeen Rijksarchief, Rekenkamers, registers, 634, f° 127-128v°).

Werkten mee aan dit nummer:

Jan Erkelbout

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn of haar bijdrage.

Inhoudsopgave

Documentatiecentrum	2
Activiteiten	3
Zoektocht naar familielid – reactie	5
OUTLAW-databank	5
Echtscheidingsvonnissen	6
Arenberg-archief te Edingen	6
Loretta François – boekbespreking	7
Oostenrijkse militaire archieven (18 ^e eeuw)	9
Databank genadebrieven online	11
Van stuiver tot frank	12
Schenken	14
Vraag en antwoord	14

DOCUMENTATIECENTRUM

Bezoek ons documentatiecentrum

De leeszaal is voor iedereen toegankelijk
U kan er terecht voor opzoeken in onze talrijke genealogische bronnen, boeken, tijdschriften en andere bronnen. Op onze computers kunt U er digitale versies van bewerkingen, heemkundige tijdschriften, kwartierstaten, familiegeschiedenissen, onze verzameling rouwbrieven en bidprentjes, enz. ... raadplegen
Heeft u een vraag of probleem bij het opmaken van uw familiegeschiedenis?
Ons team vrijwillige medewerkers loodst u graag doorheen uw zoektocht.

Ons documentatiecentrum bevindt zich in bibliotheek 'De Wolfspuit'
D' Arconatiestraat 1 te 1700 Dilbeek (naast CC Westrand)
De leeszaal van ons documentatiecentrum is volledig opengesteld op
elke **4e zaterdag** van de maand van **10.00 tot 13.00 uur**
elke maandag van **14.00 tot 16.00 uur** echter alleen op voorafgaandelijke afspraak bij
Myriam Smet
via e-mail myriam.smet3@telenet.be

Openingstijden in september 2026

maandag 5 oktober – gesloten (jaarmarkt)
maandag 12 oktober van 14.00 tot 16.00 uur (op afspraak)
maandag 19 oktober van 14.00 tot 16.00 uur (op afspraak)
zaterdag 24 oktober van 10.00 tot 13.00 uur
maandag 26 oktober van 14.00 tot 16.00 uur (op afspraak)

Toegang gratis voor FV-leden op vertoon van hun lidkaart – Niet-leden betalen een bijdrage van 2,00 euro

OPGEPAST! Ingevolge gewijzigde openingsuren van de bibliotheek is ons documentatiecentrum niet meer open op donderdagavond.

ACTIVITEITEN

Omwille van organisatorische redenen vragen wij u zich **steeds verplicht en tijdig vooraf in te schrijven** en uw aanwezigheid te bevestigen.

Inschrijven via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be.

Woensdag 14 oktober 2026 om 20.00 uur voordracht door Brecht Liefsoens over “Whodunit”. Over biologisch vaderschap bij negentiende-eeuwse voorhuwelijkse kinderen.

Wist je dat tot één op vier Vlaamse moeders in de negentiende eeuw een kind kreeg vóór haar huwelijk? In de kantlijn van de geboorteakte stond dan vaak “gewettigd en erkend” met de naam van een man erbij. In stamboomonderzoek zijn die situaties vaak een uitdaging: wat betekent zo’n erkenning of wettiging precies? En was die man ook de biologische vader?

Vanuit die vragen startte begin 2026 het burgerwetenschapsproject De Patrijzen. Via een combinatie van genealogie, geschiedenis en genetica schetsen we de verhalen achter die ‘patrijskinderen’. Die zijn namelijk veel diverser dan de juridische situatie doet vermoeden. In deze lezing gaat Brecht Liefsoens (KU Leuven) dieper in op het fenomeen van erkenning en wettiging in de negentiende eeuw, en de mogelijkheden van DNA-onderzoek om duidelijkheid te brengen over vaderschap. Tegelijk toont hij hoe deze casussen aansluiten bij bredere vragen over wat verwantschap eigenlijk betekent.

Locatie: **Auditorium van kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20 te Sint-Ulriks-Kapelle**

Toegang is gratis voor FV-leden – Niet leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.

Vooraf inschrijven is verplicht via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Donderdag 26 november 2026 om 19.30 uur lezing gebracht door Prof. Maarten Van Ginderachter, hoogleraar geschiedenis aan de Universiteit Antwerpen, over zijn boek "Arm Vlaanderen, honger, ziekte en globalisering in het midden van de 19de eeuw".

Vlaanderen anno 1850 roept het beeld op van boerenfamilies die met de moed der wanhoop een schrale oogst uit hun grond persen. Maar Maarten Van Ginderachter trekt die lokale geschiedenis uit de Vlaamse zandgrond. Zet je schrap voor een wereldreis langs het barkoude Milwaukee, het broeierige Calcutta, de kurkdroge kust van Peru en de door zandstormen geteisterde Sahel. Een tocht die voert langs het eerste Vlaamse SF-verhaal, de gruwelijke industrieziekte kaakrot, de mislukte Belgische kolonie in Guatemala, het ambacht van beerproeven en de uitvinding van de frieten. Kortom, zet je schrap voor de eerste échte wereldgeschiedenis van Arm Vlaanderen.

Een samenwerking tussen Familiekunde Vlaanderen regio Dilbeek vzw, Team Kennis gemeente Dilbeek, Heemkring BKW, Heemkring Bodeghave, Dorpsraad Groot-Bijgaarden en Davidsfonds Groot-Dilbeek.

Locatie: **Auditorium van Kunstacademie Dil’Arte, Kamerijklaan te Dilbeek**

Toegang: 10,00 euro

Inschrijven en tickets enkel via de website van Westrand vanaf 13 juni 2026

Prof. dr. Maarten Van Ginderachter heeft een dubbele master in Germaanse talen en geschiedenis. Hij behaalde een doctoraat in geschiedenis van de Universiteit Gent. Momenteel is hij gewoon hoogleraar aan het Departement Geschiedenis van de Universiteit Antwerpen. Hij heeft al een aantal publicaties op zijn naam en schrijft onder meer voor het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis.

Woensdag 9 december 2026 om 20.00 uur lezing door Koen Vermeulen, archivaris Stadsarchief Mechelen, over “Transcribus”.

Transkribus, vrijwilligers en het Stadsarchief Mechelen

Oude archiefdocumenten zoals schepenregisters zitten boordevol waardevolle informatie, maar hun vaak moeilijk leesbaar handschrift vormt een stevige drempel voor historici, genealogen en andere onderzoekers. Het Stadsarchief Mechelen, historica Nena Vandeweerdts en de archiefvrijwilligers sloegen daarom de handen in elkaar voor een innovatief project: het toegankelijk maken van bijna een eeuw aan laatmiddeleeuwse Mechelse schepenregisters door middel van artificiële intelligentie.

Deze bronnen werden vaak vermeden wegens té omvangrijk en té ontoegankelijk. Dankzij artificiële intelligentie – meer bepaald het platform Transkribus – kan daar nu verandering in komen. Samen met een ijzersterk team van vrijwilligers bouwden archivaris Koen Vermeulen en Nena Vandeweerdts een reeks van AI-modellen die teksten uit het Ancien Régime automatische transcriberen.

Al sinds 2024 publiceert het Stadsarchief Mechelen AI-transcripties van handgeschreven archiefdocumenten uit het ancien régime via haar archiefbeheersysteem. Op deze manier worden tal van documenten doorzoekbaar, toegankelijk én leesbaar voor een breed publiek. De inzet van archiefvrijwilligers tilt zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het resultaat naar een hoger niveau.

Vandaag staan al meer dan 50 registers volledig doorzoekbaar online (ontdek [hier](#)). Daarnaast kunnen we de eigen AI-modellen ook toepassen op tal van andere handgeschreven bronnen uit diezelfde periode.

Hoe bouw je zo’n systeem op? En vooral: hoe betrouwbaar zijn die automatische transcripties? Tijdens deze lezing neemt Koen Vermeulen je mee achter de schermen van het Stadsarchief Mechelen. Hij licht toe hoe men daar met Transkribus aan de slag ging, welke keuzes werden gemaakt, wat de ervaringen zijn in de praktijk en waar men vandaag staat.

Een boeiende uiteenzetting over digitalisering, innovatie en erfgoed voor iedereen die geïnteresseerd is in de digitale evolutie van genealogie en historisch onderzoek.

Locatie: Auditorium van kasteel La Motte, Lumbeekstraat 20 te Sint-Ulriks-Kapelle

Toegang is gratis voor FV-leden – Niet leden betalen een bijdrage van 5,00 euro.
Vooraf inschrijven is verplicht via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

ZOEKTOCHT NAAR FAMILIELID – REACTIE

In onze vorige nieuwsbrief verscheen een oproep tot zoektocht naar een familielid.
We kregen hierop volgende reactie.

Vanuit WZH Maria Assumpta willen wij Familiekunde Vlaanderen Regio Dilbeek vzw van harte bedanken om in gesprek te gaan met onze bewoner Lucienne Petrus en om een zoekertje te plaatsen in de nieuwsbrief.

Veel mensen hebben helpen zoeken. Het is hartverwarmend om te weten dat er zoveel reactie was.

Wij hebben intussen het nichtje van Lucienne Petrus kunnen contacteren.

Binnenkort worden zij herenigd. Zij lazen ondertussen allebei de mooie tekst over Luciennes leven en waren ontroerd.

Vriendelijke groeten,

De directie, zorgpersoneel en woon- en leefteam van WZH Maria Assumpta

OUTLAW-DATABANK

Crimineel interessant: zo gebruik je de OUTLAW-databank voor jouw onderzoek

Op zoek naar een veroordeelde voorouder? Of voer je breder onderzoek naar de geschiedenis van criminaliteit in jouw gemeente? Met de [OUTLAW-databank](#) krijg je toegang tot duizenden gegevens uit 19de-eeuwse gevangenisregisters van morele boekhouding. Ontdek welke informatie de databank bevat, hoe je ermee aan de slag gaat en hoe je aanvullende bronnen inzet om je onderzoek te verdiepen.

Wat is OUTLAW?

OUTLAW is een burgerwetenschapsproject rond de talrijke gevangenisdossiers uit heel België. 50 vrijwilligers, het Rijksarchief, UGent en Histories werkten samen om de registers van morele boekhouding uit de 19de eeuw te digitaliseren en toegankelijk te maken.

Wat is een moreel register?

Morele registers waren officiële gevangenisdocumenten waarin persoonsgegevens, het gedrag en de morele voortgang van gedetineerden nauwkeurig werd bijgehouden. Ze vormden een belangrijk instrument om gevangenen te beoordelen en te begeleiden naar re-integratie in de maatschappij.

Elke gedetineerde kreeg in het moreel register een dubbele pagina met informatie over drie grote thema's:

- Op de linkerpagina staan de **persoonlijke en socio-economische gegevens**: geboorteplaats, ouders, kinderen, beroep, opleiding en religie, aangevuld met informatie over het misdrijf en de veroordeling.
- Op de rechterpagina vind je meer informatie over het **verblijf in de gevangenis**: het gedrag van de gedetineerde bij aankomst, de morele classificatie en de activiteiten tijdens de opsluiting. Die morele classificatie speelde een belangrijke rol binnen het ge-

vangenissysteem: hoe beter iemand scoorde, hoe meer privileges hij of zij kreeg – en hoe groter de kans op een vervroegde vrijlating.

- In de rechterkolom kwamen gegevens over **de situatie bij de vrijlating**: gewicht en inschatting van de slaagkansen van re-integratie binnen de maatschappij.

Een unieke bron, ook voor jouw onderzoek

Binnen het OUTLAW-project werden 623 morele registers uit 23 Belgische gevangenissen gedigitaliseerd en getranscribeerd. Het resultaat? Een unieke, doorzoekbare databank met gegevens van ongeveer 120.000 veroordeelden uit de periode 1852 tot 1924.

De databank biedt heel wat mogelijkheden voor jouw genealogisch of historisch onderzoek. Zo kan je de databank doorzoeken op naam, beroep, plaats, religie en type misdrijf. Bovendien kunnen de registers gekoppeld worden aan andere bronnen. Op die manier kan je niet alleen op zoek gaan naar je voorouders of lokale historische figuren, maar ook begrijpen hoe hun leven zich ontwikkelde binnen de bredere maatschappelijke en gerechtelijke context van hun tijd.

Zelf aan de slag met de OUTLAW-databank.

Alle info via deze link: [OUTLAW-databank](#)

Bron: Histories, Nieuwsbrief, 28/08/2026

ECHTSCHIEDINGSVONNISSEN

Nieuwe bron familiegeschiedenis.be – Echtscheidingsvonnissen

Echtscheidingsvonnissen bieden een unieke inkijk in het huwelijksleven van je voorouders. Ze vertellen niet alleen wanneer en waarom een huwelijk werd ontbonden, maar bevatten ook heel wat andere details, zoals de namen van de advocaten, de locatie van het gerecht en wie aanwezig was bij de zitting.

Meer info op [Echtscheidingsvonnis](#)

Bron: Familiegeschiedenis.be, Bronnen, Echtscheidingsvonnis

ARENBERG-ARCHIEF TE EDINGEN

Beschikbare documenten in het Arenberg-archief te Edingen.

Halle: comptes, cartulaires en inventaires (17de – 18de eeuw) in de Sources, register van de inkomsten en uitgaven (1715-1716) in [66/7], reglement van de huidevetters en schoenmakers, eigendommen van Louis-Engelbert d'Arenberg in 1820 (Succession 63),

Pepingen: cartulaires en inventaires anciens (16de – 19de eeuw) in de Sources, eigendommen in 1820 (Succession 63)

Kester: cartulaires (13de - 18de eeuw) in de Sources

Bellingen: inventaires anciens (14de – 18de eeuw), eigendommen in 1820 (Succession 63)

Heikruis (Hautecroix): cartulaires en inventaire des titres et papiers en relief des fief (14de – 17de eeuw) in de Sources, eigendommen in 1820 (Succession 63)

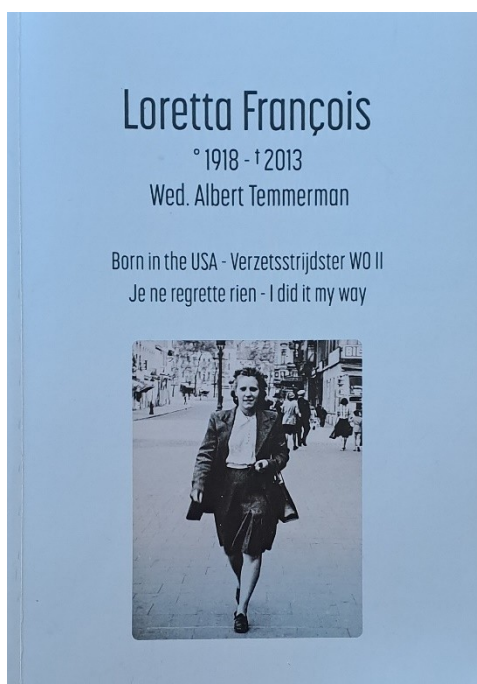
Herne (Herinnes): inventaires anciens en cartulaires (13de – 18de eeuw) in de Sources, eigendommen in 1820 (Succession 63)

Marcel Hollants

LORETTA FRANÇOIS

Boekbespreking 'Loretta François °1918 - +2013'

Er is een verband tussen de Albert Temmermanstraat in Zellik en de Loretta Françoisstraat in Schellebelle. De namen verwijzen naar twee echtgenoten. Het verhaal achter deze straatnamen leest u in de biografie 'Loretta François °1918 - +2013'. Het boek ligt ter inzage in ons documentatiecentrum.

Een biografie, de ultieme vorm van genealogie

We zijn steeds blij als we bijkomende informatie vinden over onze voorouders. Soms is het leven van een persoon zo avontuurlijk of zo ingrijpend dat er een boek kan aan gewijd worden. Zo schreven de kinderen en kleinkinderen van Loretta François een boek over hun mama/oma.

Loretta is de dochter van **Karel François**, een sigarenmaker uit Wetteren en **Octavie De Waele** uit Schellebelle. Met de oorlogsdreiging in 1913 besloten ze nogal impulsief om te emigreren naar de USA. Daar wordt Loretta geboren in Shreveport in de staat Louisiana.

Emigratie naar USA

Al gauw verhuizen ze naar St-Louis om er een grote sigarenfabriek op te richten met wel honderden werknemers. The American Dream, inderdaad. Gedurende 15 jaar doen ze gouden zaken. Dan ziet vader François de grote depressie tijdig aankomen. Ze verkopen hun boeltje en komen definitief terug naar Schellebelle.

Loretta Emerance Mary François wordt geboren in 29/06/1918 in de stad Shreveport (Louisiana). Op deze merkwaardige foto zien we ook haar nanny staan, 'Nou-nou'.

Was het de fotograaf die haar gezicht wat bleker maakte met bloem, of deed ze het zelf?

Alleszins werd haar hand vergeten. Daar zien we haar werkelijke huidskleur.

Naar Zellik en Groot-Bijgaarden

Zijn sigarenfabriek herbegint Karel Francois in Zellik, in de Nestor Martinstraat 38. Het gedeelte van deze straat rond deze woning heet vandaag de Albert Temmermanstraat.

Het is op deze avontuurlijke **Albert Temmerman** dat Loretta verliefd wordt en waarmee ze huwt. Ze bouwen de sigarenfabriek in Zellik verder uit, alhoewel hun dromen iets anders wensen. Ofwel naar Congo verhuizen of misschien opnieuw naar de USA. Zeker met de dreiging van het nazisme in Duitsland.

Uiteindelijk blijven ze toch in Zellik maar geraken ze tijdens de oorlog actief in de weerstand: **het Belgisch Partizanenleger**. Op gevaar van eigen leven brengen ze allerlei documenten over, verspreiden ze sluikpers en verbergen ze Joodse mensen. De enorme talenkennis van Loretta komt goed van pas.

Arrestatie en dood

Op 30/08/1944 wordt Albert gearresteerd, zonder proces gefusilleerd en zonder kist begraven aan het munitiedepot in Oostakker. In 1947 zal de moordenaar veroordeeld worden tot levenslang. Loretta doet er alles aan om te onderzoeken wat er gebeurde en waar hij werd begraven. Ze overleeft wonderwel de oorlog.

Na de oorlog krijgen Loretta en Albert verschillende medailles. In 1954 wordt Loretta onderscheiden met de '**King's Medal for Courage in the Cause of Freedom**'. Deze medaille werd slechts aan 3200 niet-Britten toegekend.

Straatnamen

In 1946 beslist het gemeentebestuur van Asse om een straat te vernoemen naar Albert Temmerman. Hetzelfde gebeurde onlangs op 6 februari 2026 in Schellebelle. Daar vindt u binnenkort in een nieuwe verkaveling de **Loretta Françoisstraat**.

Leven na de oorlog

Na de oorlog huwt Loretta opnieuw met **Marcel Colin**, een oudstrijder uit Leuven. Ze wonen samen met hun drie kinderen bij hun ouders in Groot-Bijgaarden Brusselstraat 362. Na het overlijden van de ouders zullen ze verhuizen naar de Petrus Bayensstraat in Groot-Bijgaarden. Op latere leeftijd zal Loretta veel reizen. Naar de USA wordt ze zelfs reisleidster. Loretta François overlijdt in Groot-Bijgaarden op 21/11/2013.

Uitzonderlijke vorm van dit boek

Deze biografie (130 blz) bevat enorm veel foto's en is ongezien door zijn volledigheid. U vindt er foto's van emigratiedocumenten en oorlogsdocumenten maar evenzo doopbewijzen, menukaarten en zeer veel familiefoto's die 120 jaar omvatten.

Kortom, zeer veel mensen koesteren warme herinneringen aan hun grootouders. Het moet een ultieme voldoening geven om zulk mooi werk aan hen op te dragen. Proficiat aan de makers.

Jan Erkelbout

OOSTENRIJKSE MILITAIRE ARCHIEVEN

Oostenrijkse militaire archieven (18^e eeuw)

Periode

Van 1713 tot 1794 heersten de Oostenrijkse Habsburgers over wat vandaag ongeveer België is. In quasi alle steden was er toen een militaire aanwezigheid. In totaal ging het om meer dan 10.000 manschappen in het hele gebied, met een maximum van 17.000 rond 1790 (Bruno Colson, 'Belgen in het Habsburgse leger: regimenten en militaire figuren van de Oostenrijkse Nederlanden, 1756-1815').

Er waren zogenaamde nationale infanterieregimenten met rekruten uit de betrokken regio die vrijwillig dienst namen in het Oostenrijks leger. In Oostenrijks België, of Belgium Austriacum, waren er vijf van dergelijke nationale, 'Wallonische' regimenten actief. Ze werden aangeduid met een nummer en de naam van de bevelhebber: Nr. 9 - vanaf 1775 Clerfayt; Nr. 30 – De Ligne; Nr. 38 – Kaunitz; Nr. 55 – Murray en Nr. 58 – De Vierset. Het regiment De Vierset was lange tijd gevestigd in Brugge en Oostende, waardoor we daar heel wat Vlamingen terugvinden. De namen van de regimenten wijzigden meestal samen met de bevelhebber (*zie daarvoor de thesis van Van Wichelen en de website van Bommaré, onder 'Meer weten?'*).

Daarnaast was Mechelen één van de garnizoenssteden van het Oostenrijkse rijk met cavalerie, genie, een hospitaal en een invalidenhuis. Ook daar waren veel Vlamingen actief.

Gegevens

Met betrekking tot de nationale regimenten uit die periode zijn meerdere archieven bewaard:

1. Het kerkelijk archief ('Kirchenbuch')

Aan de militaire eenheden was ook een priester verbonden. Een aantal van de militairen was gehuwd, waardoor de aalmoezenier van het regiment niet alleen te maken kreeg met overlijdens, maar ook met huwelijken (militairen zelf, of hun kinderen) en geboorten. Hij registreerde die in zijn 'Kirchenbuch'. De inhoud van de aktes stemt vrijwel volledig overeen met die van de parochieregisters, maar bijkomend is steeds de graad en functie van de militair vermeld. Soms werden die gebeurtenissen,

voornamelijk wanneer er lokale inwoners bij betrokken waren, ook geregistreerd in de registers van hun parochie, maar dat was zeker niet altijd het geval. Zo zijn van een heel aantal Vlamingen de aktes niet terug te vinden in de parochieregisters en dus ook niet in het rijksarchief. Personen die geboren waren aan het einde van de 18de eeuw konden bij een huwelijk aan het begin van de 19de eeuw daardoor geen uittreksel uit het doopregister voorleggen. Ze dienden dan een akte van bekendheid of notoriëteit te laten opstellen.

2. Het militair archief ('Musterlisten und Standestabellen').

In de Musterlisten (stamboeken) zijn van elke militair zijn een heel aantal gegevens vermeld zoals voor- en familienaam, functie, leeftijd, lengte, geboorteplaats, godsdienst, namen en leeftijden van kinderen, talenkennis, het verloop van de militaire loopbaan (zie foto hieronder).

Een pagina uit de monsterlijst van het district Mechelen van het garnizoen artillerie in de Nederlanden – najaar 1794 - <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-99V4-ZGMV?cat=541770&i=760&lang=en>

Bewaarplaats

In 1794 kwam er een einde aan de Oostenrijkse aanwezigheid in onze contreien. Het archief werd meegenomen naar Wenen, waar het zich momenteel in het 'Kriegsarchiv' bevindt. De scans van de microfilms zijn gepubliceerd op Familysearch.org.

Raadplegen

1. Via Familysearch.

Je kan de documenten vinden door te zoeken in de catalogus op **plaats** 'Oostenrijk', dan een **onderwerp** zoals 'church' of 'military' en ten slotte een **trefwoord** toe te voegen zoals 'Mechelen' of 'regiment 058'.

2. Via Geneanet.

De doop- en huwelijksakten van het Mechels garnizoen en het regiment 58 - De Vierset zijn ook terug te vinden via een stamboom op Geneanet:

<https://gw.geneanet.org/oostenrijksleger>. Door huwelijksakten en doopregisters te

combineren is het mogelijk om de gezinssamenstelling te reconstrueren.

In de bronvermelding staat steeds de link naar de desbetreffende pagina zodat de aktes vlot kunnen bekeken worden voor verdere info zoals locatie, functie in het leger, getuigen en doopheffers, geboortedatum, ... Wanneer er ook een registratie in een parochieregister gevonden is, wordt de link en meestal ook een foto van de akte toegevoegd.

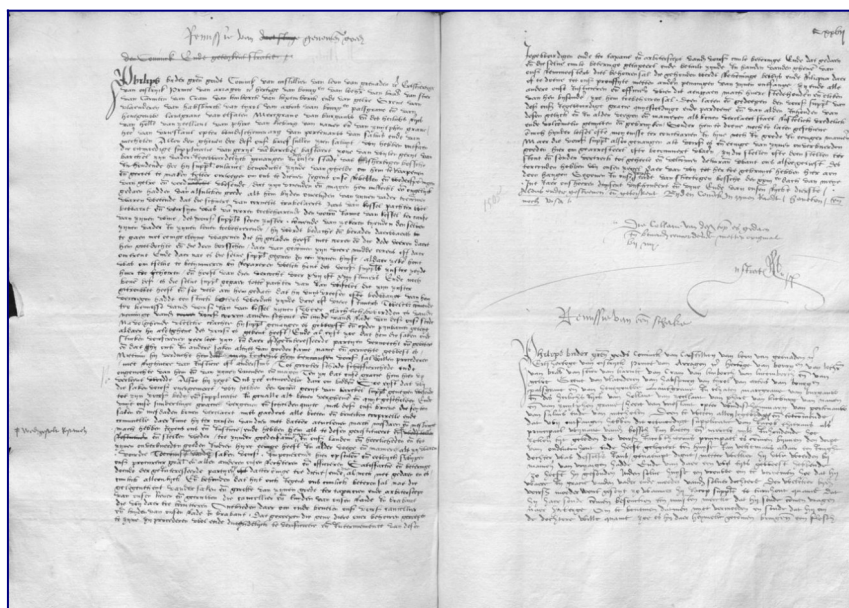
3. Rond 1990 heeft Jan Priem de microfilms van het Kirchenbuch van het Regiment De Vierset uit het Weens archief getranscribeerd. Zijn boek (Priem, Jan. *Doop-, huwelijks- en overlijdensakten uit het keizerlijk en koninklijk Oostenrijkse grenadiersregiment nr. 58 - genaamd DE VIERSET*, VVF Oostende, 1991) is ter inzage beschikbaar bij Familiekunde Vlaanderen (regio Oostende en regio Mandel-Leie). In de leeszaal van Familiekunde Vlaanderen regio Oostende kan je de ingescande versie raadplegen alsook een gedigitaliseerde index van familienamen.

Bron: *Familiegeschiedenis.be*, Bronnen, Oostenrijkse militaire archieven

DATABANK GENADEBRIEVEN ONLINE

Databank van genadebrieven online

Het [Algemeen Rijksarchief](#) bewaart duizenden genadebrieven uit het ancien régime, tot voor kort moeilijk op te sporen en dus weinig bestudeerd. Binnen het PARDONS-project werden de belangrijkste reeksen geanalyseerd, met als resultaat een doorzoekbare databank, online raadpleegbaar.

Wanneer we het over genaderecht hebben, denken we misschien spontaan aan het presidentieel gratierecht in de Verenigde Staten, waaronder de jaarlijkse *turkey pardon* waarbij een kalkoen aan de kookpot ontsnapt. Ook onze koning heeft het recht genade te verlenen, maar dit gebeurt eerder sporadisch.

De Bourgondische en Habsburgse vorsten daarentegen maakten frequent gebruik van hun gratierecht. Het Rijksarchief bewaart duizenden genadebrieven waarbij de vorst aan de aanvrager gratie verleende. Het zijn unieke bronnen voor historisch onderzoek in

verschillende disciplines, maar tot voor kort waren ze moeilijk toegankelijk en dus relatief weinig onderzocht.

Om hieraan te verhelpen, werd in augustus 2021 het PARDONS-project (BRAIN-be 2.0) opgestart, een samenwerking tussen het Rijksarchief en (rechts)historici van de KU Leuven en de UCLouvain, in partnerschap met Histories vzw en de *Direction du Patrimoine Culturel de la Fédération Wallonie-Bruxelles*.

De ambitie van het vierjarige project was tweeledig: de verschillende reeksen gratiebrieven duurzaam ontsluiten om verder onderzoek te stimuleren én een breed publiek prikkelen om met deze bronnen aan de slag te gaan. Substantiële reeksen tref je aan in het archief van de Geheime Raad (ruim 200 dozen met dossiers uit de periode 1540-1702), in het archief van de Audiëntie en in de archieven van de Rekenkamer van Brabant, die een kopie registreerde na betaling van de nodige kosten (2601 gratiebrieven, over de periode tussen 1468 en 1659, [online beschikbaar via AGATHA](#)).

De genadebrieven van de Brabantse Rekenkamer en de Audiëntie zijn nu vindbaar en doorzoekbaar via de werkatabank, beschikbaar op het [SODHA-platform](#). Je vindt er de persoonsnamen van de supplianten, hun herkomst, de plaats van het misdrijf en de datering, de taal, en uiteraard de referentie naar de originele bron. Als er een duplicaat van de remissiebrief beschikbaar is via de zoekomgeving AGATHA, wordt dit eveneens vermeld. Dankzij de databank kunnen de genadebrieven nu ook op macroniveau worden bestudeerd.

Een ander belangrijk luik in de ontsluiting en valorisatie van de genadebrieven is het transcriberen ervan, zodat de volledige tekst van de brief doorzoekbaar wordt. Met behulp van tekstherkenningssoftware (of HTR/*handwritten text recognition*) zijn talrijke transcripties gemaakt. Hierbij konden we een beroep doen op de bijzonder gewaardeerde medewerking van vrijwilligers. Momenteel wordt volop gewerkt aan het nazicht van de AI-transcripties, om ze snel online beschikbaar te kunnen stellen.

Partners

PARDONS was een vierjarig onderzoeksproject (2021-2025), gefinancierd door BELSPO in het kader van BRAIN-be 2.0 en uitgevoerd door een team van onderzoekers van het Rijksarchief, UCLouvain en KU Leuven.

Ontdek meer

- [De informatie uit de databank downloaden in Excel-formaat](#)
- [De PARDONS-projectwebsite](#)
- [Ontdek in deze video enkele pareltjes van gratiebrieven](#)

Bron: Rijksarchief, Nieuwsberichten, 09/09/2026

VAN STUIVER TOT FRANK

Van stuiver tot frank – 500 jaar lonen en prijzen in Vlaanderen en Brabant

Het is met trots dat ik u mijn nieuwe boek voorstel.

De titel ervan is "Van stuiver tot frank - 500 jaar lonen en prijzen in Vlaanderen en Brabant". Het boek zal u een diep inzicht verschaffen in de leefwijze van onze voorouders tussen 1400 en 1900, hoeveel ze verdienden en wat ze konden kopen met hun loon.

Het boek is een ideaal geschenk voor iedereen die zich interesseert aan geschiedenis,

heemkunde of genealogie.

Het telt 405 bladzijden in A4-formaat en kost slechts 25 euro (+ 6 euro verzendingskosten naar België of 11 euro naar Nederland).

Afhalen te Gent is mogelijk.

U vindt meer inlichtingen op dit adres: <http://www.heruitgeverij.be/459ind.htm>

U zal er het volgende lezen.

Hoe leefden onze voorouders écht?

Een onmisbaar naslagwerk voor elke genealoog

U hebt hun namen gevonden. U kent hun geboorte- en overlijdensdata. U kent ook hun beroep en woonplaats. Maar hoe leefden uw voorouders werkelijk? Hoeveel verdienden zij? Wat konden zij zich veroorloven? Wat kostte brood, bier, vlees? En welke plaats namen zij in binnen de maatschappij van hun tijd?

Dit unieke boek brengt uw stamboom tot leven.

Aan de hand van een indrukwekkende verzameling historische gegevens neemt de auteur u mee naar het dagelijks leven in Vlaanderen en Brabant van de 15e tot de 19e eeuw. U ontdekt niet alleen de evolutie van geld, lonen en prijzen, maar ook hoe de verschillende sociale groepen leefden, werkten en hun inkomen besteedden.

Wat maakt dit boek zo waardevol voor genealogen?

- Begrijp de economische en sociale omstandigheden van uw voorouders.
- Ontdek hoeveel een ambachtsman, arbeider, knecht of dienstmeid werkelijk verdiende.
- Vergelijk de levensstandaard van de verschillende sociale groepen doorheen de eeuwen.
- Leer welke producten dagelijkse noodzaak waren en welke luxe vertegenwoordigden.
- Krijg inzicht in de maten, gewichten, munten en geldwaarden die u tegenkomt in oude archieven.

- Leer de producten kennen die uw voorouders gebruikten.

Hoe zwaar woog een slachtklare kip in de 17e eeuw, wat was labberdaan?

- Begrijp historische documenten beter dankzij de uitgebreide uitleg over munten, wisselgeld, beroepen en handelspraktijken.

Daarnaast behandelt het boek boeiende onderwerpen zoals valsmunterij, geldwisselaars, liefdadigheid, kerkelijke voedselvoorschriften, werkuren in de 16e eeuw en de invloed van oorlogen, misoogsten en andere gebeurtenissen op prijzen en levensomstandigheden.

Een schat aan praktische informatie

De uitgebreide overzichten van lonen, prijzen en huishoudbudgetten maken het mogelijk om de financiële situatie van uw voorouders concreet te reconstrueren.

Hierdoor krijgt iedere naam in uw stamboom een menselijk gezicht.

Van stuiver tot frank

500 jaar lonen en prijzen
in Vlaanderen en Brabant

Jean Paul De Cloet

Dit boek is veel meer dan een studie over geld en economie. Het is een venster op het dagelijks leven van de generaties die ons zijn voorafgegaan.

Voor genealogen, heemkundigen, lokale historici en iedereen die verder wil kijken dan namen en data is dit werk een onmisbare gids naar het verleden.

Want een stamboom vertelt wie onze voorouders waren. Dit boek vertelt hoe zij leefden.

Belangrijkste troef: na het lezen kunt u niet alleen zeggen wie uw voorouders waren, maar

ook hoe rijk of arm zij waren, wat zij aten, hoe hard zij werkten en hoe zij hun dagelijks leven beleefden. Dat is precies de context die genealogie tot echte familiegeschiedenis maakt.

Jean Paul De Cloet, VZW Geschiedkundige Heruitgeverij

SCHENKINGEN

Schenken zoals genealogische documenten, rouwbrieven, bidprentjes, stambomen, allerlei boeken, familieboeken, stambomen, heemkundige werken, enz... blijven welkom in ons documentatiecentrum en zijn bij ons definitief in veilige handen!

Ze worden voor altijd veilig bewaard, worden opgenomen in de bibliotheekcatalogus en kunnen geconsulteerd worden door alle geïnteresseerden als eerste bron om uw stamboom op te maken.

Wie ook iets wil schenken, kan afspreken via info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Wij mochten weer volgende schenkingen ontvangen!

Rouwbrieven/bidprentjes

Guido Andries (Dilbeek), Sara Vermeulen (Dilbeek), Willy Longin (Groot-Bijgaarden), Annie Scholte (Sint-Martens-Bodegem), Marina Vettenburg (Ternat)

VRAAG EN ANTWOORD

Antwoorden en nieuwe vragen altijd sturen naar volgend mailadres:

info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

Uw antwoord wordt dan overgemaakt aan de vraagsteller en gepubliceerd in de eerstvolgende nieuwsbrief.

Publicatie: Gilbert Buyst, Snikbergstraat 46 – 1700 Dilbeek

Redactie: gilbert.buyst@skynet.be

Waarnemend voorzitter: Gilbert Buyst

e-mail: info@fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be

website: <https://fv-dilbeek.familiekunde-vlaanderen.be>

Zetel: Kleinekapellaan, 66 te 1700 Dilbeek

[Volg ons op](#)

Privacyverklaring

